

# ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1953

Vyhlásené: 31.12.1953 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1954 do: 05.11.1958

**Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.**

**107.**

**Z á k o n**

zo dňa 22. decembra 1953

**o devízovom hospodárstve.**

Národné zhromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

## **§ 1.**

Úspešné plnenie štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva vyžaduje, aby vývoz a dovoz peňazí a iných hodnôt, vykonávanie platieb do cudziny a z cudziny, ako i nakladanie s niektorými hodnotami, boli novo upravené a podrobené kontrole podľa tohto zákona.

## **§ 2.**

(1) Vývoz a dovoz československých peňazí je zakázaný.

(2) Pokiaľ ide o pohraničný styk, môže povoliť výnimky zo zákazu vývozu a dovozu československých peňazí minister financií po dohode s ministrami zahraničného obchodu a vnútra.

(3) Vývoz a dovoz platobných dokumentov (šekov, zmeniek, poukázok, poverovacích listov a iných platobných rozkazov) znejúcich na československú menu a československých peňazí vzatých z obehu je dovolený len s povolením Ministerstva financií.

(4) Len s povolením Ministerstva financií je dovolené vyvážať:

- a) cudzozemské peniaze a platobné dokumenty znejúce na inú než československú menu,
- b) drahé kovy (zlato, striebro, platínu, paládium, ruténium, ródium, irídium a osmium v stave nespracovanom, ďalej v polotovarochoch, v smesi, v sliatine, v zlomkoch a pod., v ktorých je viac než 10 % rýdzieho striebra alebo viac než 1 % iného drahého kovu, ako i v neobežných minciach), drahokamy, perly a výrobky z drahých kovov, drahokamov a perál, pokiaľ nejde o obchodné zásielky takých výrobkov podnikmi zriadenými pre prevádzanie zahraničného obchodu (ďalej len „podniky pre zahraničný obchod“),
- c) fondové hodnoty (najmä účastiny, obligácie, záložné listy, úrokové a dividendové kupóny a talóny), ďalej vkladné knižky, životné poisťky, depozitné potvrdenky a plnomocenstvá pre nakladanie s majetkovými hodnotami v cudzine.

(5) Dovozy hodnôt uvedených v odseku 4 je voľný.

**§ 3.**

(1) Cestujúci do cudziny môžu si dať na vlastný náklad do úschovy colnice hodnoty, ktorých vývoz je zakázaný, alebo na dovoz alebo vývoz ktorých nemajú povolenie (§ 2). Z prevzatia do úschovy nevyplýva povinnosť prevzaté hodnoty spravovať.

(2) Podmienky úschovy určí Ministerstvo financií po dohode s Ministerstvom zahraničného obchodu.

(3) Hodnoty nevyzdvihnuté do 1 roku od prevzatia do úschovy pripadajú štátu.

**§ 4.**

(1) Štátna banka Československá vykonáva úhrady do cudziny a prideluje cudziu menu podnikom pre zahraničný obchod a podnikom obchodujúcim s cudzinou s tovarom nevyhradeným podľa predpisov o štátnej organizácii zahraničného obchodu na platenie ich záväzkov vzniknutých v súvislosti s prevádzaním zahraničného obchodu a medzinárodného zasielateľstva. Tým nie sú dotknuté predpisy o vedení zahraničného obchodu a medzinárodného zasielateľstva. Platby z dôvodov patentovej alebo známkovej a vzorovej ochrany, ako i licenčné platby každého druhu, vykonáva Štátna banka na podklade povolenie Ministerstva zahraničného obchodu.

(2) V iných, než v odseku 1 uvedených prípadoch vykonáva Štátna banka československá úhrady do cudziny a cudziu menu prideluje len na podklade povolenia Ministerstva financií.

(3) Vláda určí spôsob určenia kurzov cudzích mien a určí pre tuzemskú potrebu ceny zlata a ostatných drahých kovov.

**§ 5.**

(1) Fyzické osoby, ktoré majú v tuzemsku svoje bydlisko alebo sa tu aspoň po čas 1 roku zdržujú, ďalej československí príslušníci, ktorí sa zdržujú v cudzine z príkazu československých štátnych a iných orgánov, a rodinní príslušníci takých osôb, ktorí sa s nimi v cudzine zdržujú, ako i osoby právnické, ktoré majú v tuzemsku svoje sídlo (ďalej len „devízoví tuzemci“), sú povinní:

- a) dbať o to, aby im boli uhradené prostredníctvom Štátnej banky československej ich pohľadávky voči cudzine, nech už ich nadobudli akýmkoľvek spôsobom, ihneď pri sročnosti platbou do tuzemska, a to úhradou v mene, na ktorú znie pohľadávka, alebo spôsobom a v lehote určenej Ministerstvom financií, alebo, pokiaľ ide o úhrady pohľadávok u podnikov alebo z prípadov uvedených v § 4 ods. 1, Ministerstvom zahraničného obchodu,
- b) ponúknuť Štátnej banke československej ku kúpe najneskoršie do 10 dní po nadobudnutí alebo po tom, keď sa stali devízovými tuzemcami, cudzozemské peniaze, platobné dokumenty znejúce na cudziu menu a drahé kovy,
- c) speňažiť na výzvu Ministerstva financií spôsobom ním určeným nehnuteľnosti a iné majetkové hodnoty, ktoré majú v cudzine, ďalej fondové hodnoty sročné v cudzine (cudzozemské fondové hodnoty), nech už sú kdekoľvek, alebo uposlúchnuť jeho rozkaz, pokiaľ ide o iné naloženie s týmito hodnotami; pokiaľ ide o podniky uvedené v § 4 ods. 1 a o práva patentové, licenčné, známkové a vzorové, je na výzvu alebo rozkaz kompetentné Ministerstvo zahraničného obchodu.

(2) Devízoví tuzemci zdržujúci sa z akéhokoľvek dôvodu v cudzine ponúknu hodnoty uvedené v odseku 1 písm. b) Štátnej banke československej do 10 dní po návrate do tuzemska.

(3) Povinnosti podľa odsekov 1 a 2 trvajú, pokiaľ má devízový tuzemec vo svojom majetku hodnoty, ktoré si má dať uhradiť alebo ktoré má ponúknuť alebo speňažiť.

(4) Minister financií môže

- a) určiť, že sa určité osoby nepovažujú za devízových tuzemcov, i keď sa zdržujú v tuzemsku dlhšie než 1 rok,
- b) povoliť úľavy z povinnosti ponúknuť Štátnej banke československej drahé kovy.

## § 6.

(1) Devízoví tuzemci sú povinní ohlásiť:

- a) pohľadávky voči cudzine, nehnuteľnosti a majetkové účasti, ktoré majú v cudzine, svoje cudzozemské fondové hodnoty a nároky voči cudzine na dedičstvo alebo odkaz;
- b) fondové hodnoty a tuzemské nehnuteľnosti devízových cudzozemcov, ktoré pre devízových cudzozemcov opatrujú alebo spravujú; za devízových cudzozemcov sa považujú iné fyzické a právnické osoby než devízoví tuzemci;
- c) záväzky voči cudzine,

a to do 10 dní po vzniku uvedených práv a záväzkov, nadobudnutí hodnôt, ich prevzatí do držby alebo správy, alebo po tom, keď sa stali devízovými tuzemcami, poprípade do 10 dní po tom, keď sa o vzniku práv a záväzkov alebo o nadobudnutí hodnôt dozvedia. Devízoví tuzemci, ktorí sa zdržujú v čase, keď majú povinnosť podať hlásenie, v cudzine, podajú hlásenie do 10 dní po svojom návrate do tuzemska. Devízoví tuzemci sú povinní rovnakým spôsobom ohlásiť zmeny týkajúce sa práv, záväzkov a hodnôt uvedených pod. písm. a), b) a c), ako aj ich zánik.

(2) Devízoví tuzemci sú povinní podať na výzvu Ministerstva financií a orgánov ním splnomocnených, poprípade Ministerstva zahraničného obchodu, aj iné hlásenia a zprávy o okolnostiach priamo i nepriamo závažných s hľadiska devízového hospodárstva a predložiť potrebné doklady.

(3) Spôsob hlásenia (odseky 1 a 2) a prípadné úľavy určí minister financií, pri podnikoch alebo pri pohľadávkach a záväzkoch v prípadoch uvedených v § 4 ods. 1 minister zahraničného obchodu.

(4) S hodnotami uvedenými v odseku 1 písm. a) a b) je dovolené nakladať len s povolením Ministerstva financií, pri podnikoch alebo pri pohľadávkach v prípadoch uvedených v § 4 ods. 1 len s povolením Ministerstva zahraničného obchodu, okrem ak by išlo o ich úhradu do tuzemska, speňaženie alebo iné naloženie s nimi podľa § 5.

(5) Devízoví tuzemci sú povinní starať sa o ochranu svojich pohľadávok a o ich včasnú úhradu, ako i o ostatné hodnoty uvedené v odseku 1 písm. a).

(6) Devízoví tuzemci nesmú bez povolenia Ministerstva financií, a pokiaľ ide o podniky uvedené v § 4 ods. 1 a o práva patentové, licenčné, známkové a vzorové, bez povolenia Ministerstva zahraničného obchodu:

- a) platiť v tuzemsku devízovým cudzozemcom alebo komukoľvek v ich prospech alebo z ich majetku v tuzemsku, a to v akejkolvek mene alebo akýmkoľvek spôsobom,
- b) vstupovať v smluvné záväzky v pomere k cudzine alebo uznávať záväzky v pomere k cudzine,
- c) prevádzať na devízových cudzozemcov svoje tuzemské nehnuteľnosti a fondové hodnoty, ako i práva autorské, nakladateľské, patentové, známkové, z chránených vzorov a z vynálezov, a udeľovať im tieto práva a oprávnenia na výrobné postupy.

(7) Devízoví tuzemci nesmú bez povolenia Ministerstva financií kupovať cudzozemské peniaze, platobné dokumenty znejúce na inú než československú menu, drahé kovy a cudzozemské fondové hodnoty, ak nejde o prípady uvedené v § 4 ods. 1.

(8) Ak je na dlžníkovo plnenie, ktoré sa vymáha súdne, potrebné povolenie, nariadi súd exekúciu len vtedy, ak je mu toto povolenie predložené. Povolenie na dlžníkovo plnenie si môže vyžiadať i veriteľ.

### § 7.

(1) Minister financií sa splnomocňuje, aby vydal na vykonanie tohto zákona nariadenie, poprípade aj iné predpisy. Môže tiež preniesť pôsobnosť vyplývajúcu zo zákona pre Ministerstvo financií na iný orgán; ak ide o orgán v odbore pôsobnosti iného ministra, robí tak po dohode s týmto ministrom.

(2) Minister zahraničného obchodu môže po dohode s ministrom financií vydať pre prípady, ktoré podľa tohto zákona spadajú do jeho pôsobnosti, nariadenia, poprípade aj iné predpisy.

(3) Ministerstvo financií a orgány poverené podľa odseku 1 sú oprávnené vykonávať kontroly za účelom dohľadu nad zachovávaním tohto zákona a predpisov podľa neho vydaných, najmä kontroly obchodných a iných zápisov a dokladov, zásielok, batožín, dopravných prostriedkov a prehliadky osôb. Zároveň môžu požadovať od kontrolovaných orgánov a osôb potrebné vysvetlenie. Pri kontrolách musia byť zachovávané zákonné predpisy o ochrane slobody osobnej, domovej a tajomstva listového, ako i musí sa dbať na to, aby prehliadkami bola železničná a poštová preprava rušená pokiaľ možno najmenej.

(4) Oprávnenia podľa odseku 3 prislúchajú aj Ministerstvu zahraničného obchodu v prípadoch, ktoré podľa tohto zákona spadajú do jeho pôsobnosti.

(5) Štátne úrady a iné orgány sú povinné podporovať Ministerstvo financií a Ministerstvo zahraničného obchodu pri vykonávaní úloh uložených im týmto zákonom a oznamovať im na ich dožiadanie všetky potrebné údaje, pokiaľ tomu nebránia osobitné ustanovenia.

### § 8.

Zrušujú sa zákon č. 92/1946 Sb., o viazanom devízovom hospodárstve (devízový zákon), v znení zákona č. 184/1948 Sb., vládne nariadenie č. 37/1952 Sb., o pôsobnosti Ministerstva zahraničného obchodu vo veciach devízových, a všetky predpisy podľa nich vydané.

### § 9.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1954; vykoná ho minister financií po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

**Zápotocký v. r.**

**Fierlinger v. r.**

**Dr. Dolanský v. r.**

**Ďuriš v. r.**

